

VERSIE 0.7

3 NOVEMBER 2023

UITVOERINGSPLAN DOORONTWIKKELING VTH- SAMENWERKING TWENTE

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	2
INLEIDING	4
SCHETS VAN TWENTSE VTH-SAMENWERKING	4
DOORONTWIKKELING TWENTSE VTH-SAMENWERKING	4
UITVOERINGSPLAN	5
SPOOR 1: VERSTERKEN AMBTELIJKE VTH-SAMENWERKING	6
INLEIDING	6
OPGAVE 1: SLAGKRACHT VTH-KERNGROEP VERGROTEN	6
OPGAVE 2: SAMENSTELLING VTH-KERNGROEP EN TWENTEBREED OVERLEG	8
OPGAVE 3: BORGEN BIJDRAGE AAN AMTEBLIJKE VTH-SAMENWERKING	9
SPOOR 2: BORGEN TWENTSE VTH-SAMENWERKING	10
INLEIDING	10
OPGAVE 4: UITWERKEN VTH-SAMENWERKINGSAFSPRAKEN	11
OPGAVE 5: VTH-SAMENWERKINGSAGENDA 2024	12
OPGAVE 6: COMMUNICATIE TWENTSE VTH-SAMENWERKING	13
OPGAVE 7: EVALUATIE (VTH-)SAMENWERKING	14
SPOOR 3: VERBINDEN VAN VTH-SAMENWERKING	15
INLEIDING	15
OPGAVE 8: UITWERKEN VAN SAMENWERKINGSRELATIES	15
OPGAVE 9: VERBINDEN VAN BELEIDSCYCLUS	16

SAMENVATTING

VERSTERKEN VTH-SAMENWERKING TWENTE

In Twente werken de 14 gemeenten, de provincie Overijssel en diverse ketenpartners al geruime tijd beleidsmatig samen op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) Omgevingsrecht, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Voor een scherp begrip van de situatie. Er is een bestuurlijk overleg (Portefeuillehouders VTH) met ambtelijke voorbereiding (Kerngroep VTH). Het karakter van het overleg is een orgaan van afstemming, coördinatie en voorbereiding van besluitvorming op het gebied van regionale samenwerking. Besluitvorming vindt plaats in de afzonderlijk bevoegd gezagen.

Er zijn mooie resultaten geboekt zoals het uniform VTH-beleid voor de milieutaken. In de samenwerking worden echter ook knelpunten ervaren, zowel in de kaders (o.a. onscherp doel, beperkte scope door focus op milieutaken, onduidelijke samenhang met andere samenwerkingsvormen) als in de organisatie en uitvoering (o.a. vrijblijvendheid van Portefeuillehouders overleg, beperkte capaciteit en kwaliteit ambtelijke ondersteuning en niet evenredige bijdrage van de deelnemers). Deze knelpunten zijn gedeeld met en onderschreven door de betrokken portefeuillehouders en ambtelijk ondersteuners. Het belang en de noodzaak van de Twentse beleidsmatige VTH-samenwerking staat daarbij niet ter discussie.

In het Portefeuillehouders Overleg (PHO) van juli 2023 is afgesproken om de bestuurlijke en ambtelijke VTH-samenwerking te versterken en te formaliseren op basis van de gepresenteerde voorstellen. Met deze richting kan in Twente meer efficiënt en effectief invulling gegeven aan het beleidsmatige VTH-opgaven in samenhang tot relevante thema's als Ondernijning, Energie, Omgevingswet, Biogas-opgaven.

DOORONTWIKKELING VTH-SAMENWERKING TWENTE

Doel is het beleidsmatig samenwerken op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Omgevingsrecht waarbij de samenwerking wordt ingezet om het gezamenlijk belang beter te kunnen positioneren en adresseren. Er wordt gewerkt met een samenwerkingsagenda. De voorstellen om de doorontwikkeling te realiseren zijn uitgewerkt in dit uitvoeringsplan:

1. [Versterken van ambtelijke VTH-samenwerking](#) door o.a. het vergroten slagkracht VTH-kerngroep met een onafhankelijke voorzitter en secretaris en het borgen van een gelijkwaardige personele bijdrage van alle deelnemers.
2. [Borgen van Twentse VTH-samenwerking](#) door o.a. het aangescherpte doel en de verbrede scope in samenwerkingsafspraken vast te leggen en de inrichting van de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking te verbeteren met een duidelijke scheiding tussen VTH-samenwerking (PHO) en ODT-besturing (AB) en waarbij Waterschap Vechtstromen onderdeel uit gaat maken van de samenwerking.
3. [Verbinden van VTH-samenwerking](#) door o.a. het uitwerken van relaties met andere samenwerkingsvormen in Twente en het concretiseren van rollen en taken in de verschillende beleidscycli.

VOORBEREIDINGEN IN 2023

De ambitie is om in 2024 te werken volgens VTH-samenwerking 'nieuwe stijl'. De voorbereidingen worden in 2023 getroffen. Het organiseren van ambtelijke capaciteit heeft daarbij prioriteit. Dit vereist ten eerste dat de colleges in stemmen met het voorstel voor de benodigde investering, zowel in middelen als capaciteit, conform het besluit van het PHO op 7 juli 2023. Alle partners ontvangen in Q4 2023 het collegevoorstel waar dit uitvoeringsplan onderdeel van uit maakt. Ten tweede worden de organisatorische zaken geregeld waaronder de keuze van en afspraken met de gastheerorganisatie waar de voorzitter en secretaris van de VTH-kerngroep worden ondergebracht. In samenspraak met de Twentse gemeentesecretarissen wordt de keuze van de gastheerorganisatie gemaakt.

GASTHEERORGANISATIE VTH-SAMENWERKING

In de Twentse VTH-samenwerking wordt de ondersteuning ondergebracht bij een gastheerorganisatie. De gastheerorganisatie heeft de volgende taken:

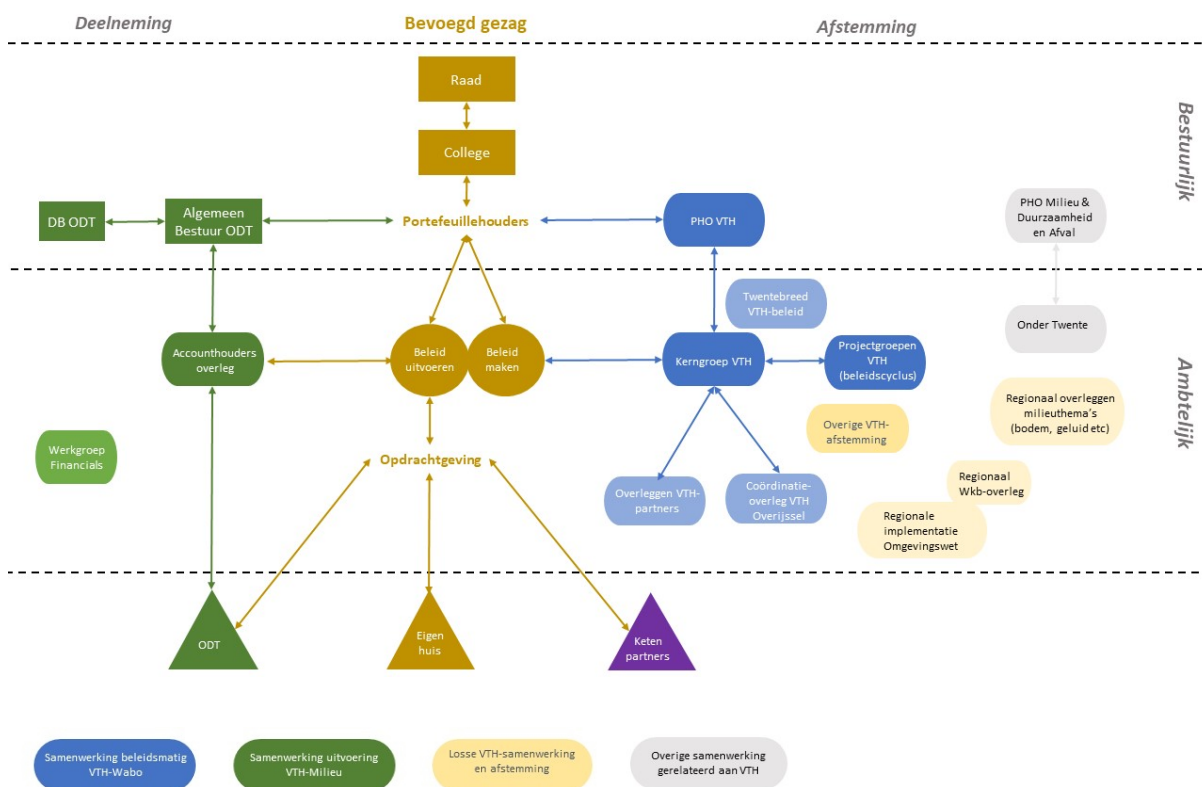
- Het aanstellen van personeel. De uit het werkgeverschap voortvloeiende rechten en plichten, waaronder het nemen van rechtspositionele besluiten, berusten bij de gastheerorganisatie.
- Het, met in achtneming van de daarvoor binnen de gastheerorganisatie gehanteerde kostenstructuur, beschikbaar stellen van huisvesting en bieden van ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering.
- Het aangaan van overeenkomst met derden, namens partijen, binnen vastgestelde financiële en juridische kaders.
- Het toezien op een correcte uitvoering van de taken die in de samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd.

INLEIDING

SCHETS VAN TWENTSE VTH-SAMENWERKING

In de regio Twente werken de 14 gemeenten, de provincie Overijssel en diverse ketenpartners beleidsmatig samen in het VTH-Wabo-veld, zowel bestuurlijk als ambtelijk. In opdracht van het Portefeuillehouders overleg Wabo-VTH Beleid (PHO) is de samenwerking geëvalueerd.

In Twente bestaat onderscheid in de beleidsmatige VTH-samenwerking en VTH-samenwerking in de uitvoering (gemeente/provincie, VTH-partners zoals ODT, VR e.d.). Rondom de VTH-samenwerkingsstructuur zijn diverse andere, losse samenwerkingsvormen aanwezig waarvan onvoldoende helder is wat de samenhang is met de VTH-samenwerking, bijvoorbeeld als het gaat om samenwerking bij de implementatie Omgevingswet. De huidige VTH-samenwerking werkt, maar is diffuus, niet efficiënt en niet zoals afgesproken (VTH-breed in plaats van de huidige focus op de VTH-milieutaken). De huidige rol en functioneren van PHO VTH Wabo is vrijblijvend en weinig resultaatgericht. De ambtelijke ondersteuning door de VTH-Kerngroep drijft op enkele personen, heeft beperkte capaciteit en niet alle partners dragen evenredig bij.

DOORONTWIKKELING TWENTSE VTH-SAMENWERKING

Het belang en de noodzaak van de Twentse VTH-samenwerking staat niet ter discussie. Het PHO is op 7 juli 2023 akkoord gegaan met de adviesrapportage 'VTH-samenwerking - Toekomstige richting en verbeteringen' d.d. 20 juni 2023.

1. Ga en sta voor de 'opschaling' en 'versterking' van huidige VTH-samenwerking zoals ook bedoeld en afgesproken, met aanpassing en aanscherping op onderdelen:

- VTH-beleid en organisatie Omgevingsrecht, stapsgewijs o.b.v. behoefte en urgentie.
 - Werken naar gezamenlijke kaderstelling met minimaal beleidsuitwisseling en beleidsafstemming.
 - Ruimte voor gesprek dat nodig is, bv. uitvoeringskracht op andere thema's dan milieu.
 - Bestuurlijke VTH-samenwerking anders inrichten.
 - Versterken van de ambtelijke VTH-samenwerking met o.a. gelijke investering in middelen en inzet.
2. Onderschrijf strekking en bedoeling van verbetervoorstellen.
 3. Geef bestuurlijke opdracht voor uitwerking en implementatie.

UITVOERINGSPLAN

Ten behoeve van de uitwerking en implementatie is het voorliggende uitvoeringsplan opgesteld. Dit uitvoeringsplan beschrijft wat er moet gebeuren en op welke wijze dit wordt aangepakt zodat per 2024 invulling gegeven wordt aan de toekomstige richting en invoering van de verbetervoorstellen. Bestuurlijk opdrachtgever is bestuurlijk trekker en voorzitter van het PHO, Jaimi van Essen. Ambtelijk opdrachtgever is de coördinerend gemeentesecretaris, Marcel Klos. Opdrachtnemer is de ambtelijke begeleidingsgroep 'Doorontwikkeling VTH-samenwerking' bestaande uit o.a. vertegenwoordigers vanuit de VTH-kerngroep.

Het uitvoeringsplan bestaat uit drie sporen waarbinnen de verbetervoorstellen zijn gepositioneerd:

1. Versterken van ambtelijke VTH-samenwerking
2. Borgen van Twentse VTH-samenwerking
3. Verbinden van VTH-samenwerking

De ambitie is om in 2023 de urgente voorbereidingen te hebben getroffen om in de loop van 2024 te werken volgens VTH-samenwerking 'nieuwe stijl'. Hiervoor moet het nodige gebeuren zoals in dit uitvoeringsplan is verwoord. Het organiseren van ambtelijke capaciteit heeft prioriteit omdat deze slagkracht nodig is om de implementatie uit te voeren. Dit betekent dat één van de eerste acties - naast de opzet van dit uitvoeringsplan - bestaat uit het opstellen en op route brengen van het collegevoorstel om te borgen dat iedere deelnemer benodigde investering, zowel in geld als capaciteit, beschikbaar stelt conform het vastgestelde besluit van het PHO op 7 juli 2023.

SPOOR 1: VERSTERKEN AMBTELIJKE VTH-SAMENWERKING

INLEIDING

Hoewel oorspronkelijk de VTH-samenwerking voor alle VTH-taken was afgesproken (maar in praktijk maar beperkt is ingevuld) is met de doorontwikkeling van de VTH-samenwerking feitelijk sprake van een verbreding i.c. opschaling ten opzichte van de huidige situatie. Deze opschaling heeft ook gevolgen voor de ambtelijke VTH-samenwerking, bestaande uit de VTH-kerngroep, Twentebreed beleidsoverleg en de groepen die projectmatig worden ingezet naar gelang de opgaven. De ambtelijke VTH-samenwerking moet kunnen 'meegroeien' van de verbrede opgave.

De meeste gemeenten hebben niet expliciet capaciteit vrijgemaakt voor de VTH-samenwerking en de bijdrage i.c. inzet van de deelnemers is niet evenredig. De bestuurlijke ambitie is om de ambtelijke VTH-samenwerking te versterken met gelijke investering in middelen en inzet van alle deelnemers. Een gelijke bijdrage betekent dat iedere deelnemer hetzelfde bijdraagt, ongeacht de omvang van een gemeente. Dit uitgangspunt is billijk omdat veronderstelt mag worden dat 'kleinere' gemeenten een groter voordeel hebben van de beleidsmatige VTH-samenwerking. De versterking van de ambtelijke VTH-samenwerking i.c. ondersteuning richt zich op twee onderdelen.

Ten eerste, moet **versterking van organisatie** van de VTH-kerngroep plaatsvinden. In de huidige situatie is beperkte beleidscapaciteit en kwaliteit in de kerngroep aanwezig, drijft de kerngroep op enkele personen en momenteel smal bezet als gevolg leden die andere functie gaan bekleden. De versterking bestaat uit het vergroten van slagkracht van de VTH-kerngroep door het aantrekken van een onafhankelijke voorzitter en secretaris en de personele inrichting van de VTH-kerngroep en Twentebreed overleg te wijzigen.

Ten tweede, moet de **personele bijdrage** van alle deelnemers aan de VTH-samenwerking worden geborgd. De bijdrage bestaat uit het leveren van inzet / capaciteit en als dat niet gaat dan het inbrengen van financiële middelen als alternatief. De te leveren inzet (of middelen) hebben betrekking op het geheel van de VTH-samenwerking, d.w.z. kerngroep, Twentebreed beleidsoverleg en project-/werkgroepen.

OPGAVE 1: SLAGKRACHT VTH-KERNGROEP VERGROTEN

DOEL & RESULTAAT

Eerste prioriteit is het organiseren van ambtelijke capaciteit om zodoende de verbrede opgave en juist ook de implementatie op korte termijn te kunnen uitvoeren. De versterking van de ambtelijke capaciteit bestaat uit twee opgaven. In deze opgave gaat het om het aanstellen van een onafhankelijke voorzitter en secretaris. Opgave 3 betreft het borgen dat alle deelnemers een gelijke bijdrage leveren aan de VTH-samenwerking als geheel. In een collegevoorstel wordt van

iedere deelnemer de benodigde investering gevraagd, zowel in middelen als in capaciteit, zodat met ingang van 1 januari 2024 de ambtelijke capaciteit op orde is.

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

De inzet van een onafhankelijke voorzitter en een secretaris zal de slagkracht van de VTH-kerngroep enorm versterken doordat er structureel gewerkt kan worden aan de ambtelijke VTH-samenwerking. Er wordt dan ook uitgegaan van een inzet van circa 0,8 fte voorzitter en circa 0,6 fte secretaris. Het takenpakket van de voorzitter beperkt zich dan ook niet louter tot voorzittersrol maar omvat ook projectleiderstaken. Op basis van de benodigde inzet wordt van alle deelnemers een fixed bijdrage gevraagd van 0,1 fte per deelnemer. Op basis van 14 gemeenten (13 ambtelijke organisaties) en de provincie levert dit de dekking op van de voorzitter en secretaris. De bijdrage van 0,1 fte wordt gebaseerd op het kostenniveau per fte (inclusief overhead) van de gastheerorganisatie waarbij indicatief uitgegaan kan worden van een bijdrage van circa € 10.000 per deelnemer. Dit is in eerste instantie voor een periode van 3 jaar met de intentie van een structurele bijdrage (afhankelijk van uitkomst van evaluatie in 2026).

Voor beide functies wordt een profiel opgesteld waarbij naast de benodigde competenties er ook feeling met de vak-inhoud wordt vereist. Zoals gesteld heeft de voorzitter een breder takenpakket dan alleen de voorzitterstaak (o.a. projectleiding). Onderdeel van de voorzitterstaak is verder de ontwikkeling en bewaking van VTH-samenwerkingsstelsel.

De volgende keuzes moeten worden gemaakt bij de functies van voorzitter en secretaris:

1. Welke organisatie treedt op als gastheer? Bij de provincie, bij één van de gemeenten of bij een GR?
2. Op welke wijze worden de voorzitter en secretaris aangesteld? Via detachering, in dienstneming of inhuur?
3. Wat is de duur van de aanstelling? Bepaalde tijd en welke termijn of onbepaalde tijd?
4. Hoe wordt de aansturing en verantwoording vormgegeven? Wie is personeelsmatig verantwoordelijk, wie is de leidinggevende en welke rol spelen de coördinerend gemeentesecretaris en de bestuurlijke trekker?
5. Op welke wijze worden de voorzitter en secretaris aangetrokken? Interne werving, externe werving?

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- Bepalen keuze voor gastheer.
- Opstellen profiel en takenpakket.
- Uitwerken van overige organisatorische keuzes.
- Opstellen collegevoorstel in najaar 2023.
- Uitvoering door begeleidingsgroep (inclusief coördinerend gemeentesecretaris) en met ondersteuning van een HR-adviseur.
- Afstemming en sondering van de bestuurlijke ambitie / collegevoorstel in kring van gemeentesecretarissen.
- Werven i.c. aantrekken van secretaris en voorzitter in Q4 2023 / Q1 2024.

OPGAVE 2: SAMENSTELLING VTH-KERNGROEP EN TWENTEBREED OVERLEG

DOEL & RESULTAAT

In de huidige VTH-kerngroep hebben de helft van de deelnemende organisaties zitting. Overigens is momenteel het aantal deelnemers verminderd als gevolg van het vertrek van een aantal personen. De VTH-kerngroep moet qua omvang en qua samenstelling aansluiten bij de hernieuwde VTH-samenwerking zodat in de beeldvorming en in het functioneren wijzigingen i.c. vernieuwing ontstaan. Dit geldt eveneens voor de inrichting van het Twentebreed beleidsoverleg. Voor 1 januari 2024 zijn hierover afspraken gemaakt.

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

De VTH-kerngroep bestaat vanaf 2024 uit een onafhankelijke voorzitter en secretaris. Hiermee is een structurele en substantiële inzet geborgd. Mede als gevolg hiervan is het voorstel om de omvang van de VTH-kerngroep in samenstelling te beperken. D.w.z. naast de voorzitter en secretaris minimaal drie deelnemende organisaties. Op basis van een verkenning onder de deelnemers wordt bepaald welke drie organisaties deelnemen in de VTH-kerngroep. Deelname is voor een periode van 3 jaar waarna roulatie in overleg plaatsvindt.

De samenstelling van de ambtelijk VTH-samenwerking is als te eenzijdig beoordeeld. Dit richt zich vooral op de (huidige afwezigheid) betrokkenheid van lijnmanagers waardoor beslissingen met gevolgen voor beleid, uitvoering en financiën zonder tussenkomst van lijnmanagers aan bestuurders worden voorgelegd. Een vorm van aanhaking van lijnmanagers is gewenst om de slagkracht te vergroten. In samenspraak met Kerngroep en beleidsadviseurs wordt een voorstel voor participatie en aanhaking van lijnmanagers (rechtstreeks/indirect, mate van e.d.) opgesteld. Het voorstel zou ertoe kunnen leiden dat sprake gaat worden van het Twentebreed beleids- **en organisatie**overleg VTH Omgevingsrecht. Hiermee is dan ook de regionale afstemming en bewaking van de samenwerkingsafspraken Omgevingswet beter geborgd.

De VTH-samenwerking betreft de beleidsmatige samenwerking tussen de bevoegd gezagen in Twente, met de uitvoeringsorganisaties als adviseur bij de voor hen relevante onderwerpen. Dit betekent dat ook de Waterschappen (vertegenwoordigd door één Waterschap) wordt gevraagd structureel deel te nemen aan het bestuurlijke en ambtelijke overleg.

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- Verkenning van deelnemers in VTH-kerngroep door begeleidingsgroep (Q1 2024).
- O.l.v. lid van begeleidingsgroep ontwikkelen van voorstel voor participatie en aanhaking van lijnmanagers (Q1 2024).
- Maken van afspraken met Waterschappen over vertegenwoordiging, door coördinerend secretaris (Q1 2024).

OPGAVE 3: BORGEN BIJDRAGE AAN AMTEBLIJKE VTH-SAMENWERKING

DOEL & RESULTAAT

Het aantrekken van een onafhankelijke voorzitter en secretaris is stap één in het versterken van de ambtelijke capaciteit. Hiernaast is aanvullend ook de inzet van iedere deelnemer in de VTH-samenwerking noodzakelijk. Dit betekent het leveren van personele inzet in de VTH-kerngroep, in het Twentebreed beleidsoverleg en in project-/werkgroepen. In een collegevoorstel – samen met opgave 1 - wordt van iedere deelnemer een bevestiging gevraagd van te leveren personele inzet, zodat met ingang van 2024 de ambtelijke capaciteit voor de VTH-samenwerking op orde is.

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

Voor de berekening van de benodigde capaciteit wordt uitgegaan van een gelijke bijdrage van iedere deelnemer voor de VTH-samenwerking als geheel. Hierbij worden de volgende richtlijn gehanteerd:

- Deelname aan VTH-kerngroep die naast voorzitter en secretaris bestaat uit tenminste 3 deelnemers met een inzet van een dag in de maand. Op jaarbasis is dit 36 dagen (3 personen x 12 maanden x 1 dag in de maand) wat overeenkomt met 0,22 fte in totaal en daarmee 0,016 fte per deelnemer.
- Deelname aan Twentebreed beleidsoverleg door alle deelnemers met een inzet van een dagdeel per 2 maanden. Op jaarbasis is dit 0,018 fte per deelnemer.
- Deelname aan project-/werkgroepen: een precieze inzet is afhankelijk van de omvang en aantal opdrachten maar er wordt uitgegaan van een dag in maand per deelnemer. Dit komt overeen met 0,073 fte per deelnemer.

Van iedere deelnemer wordt op jaarbasis een personele inzet/bijdrage gevraagd van afgerond 0,1 fte. De bijdrage bestaat uit het leveren van inzet / capaciteit (in totaal 130 uur per deelnemer per jaar) of als dit niet gaat door middel van inbreng van financiële middelen. Een bijdrage van 0,1 fte staat gelijk aan circa € 10.000. De bijdrage per deelnemer is in eerste instantie voor een periode van 3 jaar met de intentie van een structurele bijdrage (afhankelijk van uitkomst van evaluatie in 2026).

In deze benadering wordt ervan uitgegaan dat een aantal deelnemers niet de personele inzet wil of kan leveren en daarom kiest voor een financiële bijdrage (deels of geheel). Met deze financiële bijdrage worden de 3 deelnemende partijen in de VTH-kerngroep gecompenseerd door inhuur van menskracht. Overigens kunnen gemeenten ervoor kiezen om de personele inzet gebiedsgericht i.c. subregionaal te organiseren. Bijvoorbeeld dat twee of meerdere gemeenten door één gemeente wordt vertegenwoordigd. De capaciteit van deze vertegenwoordigende gemeente is naar rato (bij vertegenwoordiging van twee gemeenten is dit 0,2 fte, bij 3 gemeenten is dit 0,3 fte etc)

De bijdrage van iedere deelnemer wordt bewaakt door de voorzitter en coördinerend secretaris.

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- Opstellen collegevoorstel in najaar 2023.
- Uitvoering door begeleidingsgroep (inclusief coördinerend gemeentesecretaris) .

- Afstemming en sondering van de bestuurlijke ambitie / collegevoorstel in kring van gemeentesecretarissen.

SPOOR 2: BORGEN TWENTSE VTH-SAMENWERKING

INLEIDING

Als één van de weinige plekken in Nederland wordt in Twente op het terrein van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) beleidsmatig samengewerkt, zowel bestuurlijk als ambtelijk. De VTH-samenwerking wordt als positief ervaren en veel potentie toegedicht. Deze potentie moet worden versterkt omdat de huidige VTH-samenwerking nog niet zodanig functioneert zoals de deelnemers wensen. De verbetering richting zich op drie onderdelen.

Ten eerste, moet de beleidsmatige VTH-samenwerking zich **verbreden**, zoals ook oorspronkelijk bedoeld en afgesproken. In de huidige praktijk richt de samenwerking zich voornamelijk op de VTH-milieutaken. Er is een VTH-verbreding nodig naar het gehele veld van het Omgevingsrecht i.c. Fysieke Leefomgeving. De verbreding moet voor een betere samenhang en invulling aan de door de bestuurders genoemde relevante thema's zoals VTH en Ondermijning, Energiebesparing, Omgevingswet, Biogas-opgaven. Een verbreding biedt tevens ruimte om regionaal het gesprek te voeren over vraagstukken die niet direct onder de beleidsmatige scope vallen maar waar bij de deelnemers wel behoefte aan bestaat. Een voorbeeld is het organiseren van uitvoeringskracht op andere thema's dan milieu (hiervoor staat immers de Omgevingsdienst Twente aan de lat).

Ten tweede, moet de beleidsmatige VTH-samenwerking invulling geven aan de **aangescherpte doelformulering**. De huidige praktijk richt zich voornamelijk op bespreken van ontwikkelingen en beleidsmatig afstemmen. De ambitie is de slag te maken naar gemeenschappelijke/regionale, beleidsmatige kaderstelling vanuit de maatschappelijke opgaven, over de volle breedte van het VTH-veld.

Ten derde, moet het **functioneren van de organisatie** van de beleidsmatige VTH-samenwerking verbeteren. In de huidige werkwijze loopt bijvoorbeeld de bestuurlijke samenwerking op beleidsmatig (PHO) en uitvoerend (Algemeen Bestuur ODT) door elkaar heen. Dit is verwarrend en beide gremia hebben een fundamentele andere rol. De opgave is de bestuurlijke VTH-samenwerking anders in te richten door een strikte scheiding tussen VTH-samenwerking (PHO) en ODT-besturing (AB), komen tot een gewijzigde samenstelling van het bestuurlijk overleg (PHO) en ambtelijke voorbereiding (Kerngroep), meer programmatisch werken met heldere bestuurlijke opdrachten en het leggen van verbindingen met andere overleggen in regio.

OPGAVE 4: UITWERKEN VTH-SAMENWERKINGSAFSPRAKEN

DOEL & RESULTAAT

De geformuleerde ontwikkelingsrichting van de VTH-samenwerking moet worden geborgd. Dit betekent enerzijds het uitwerken en beschrijven van de verbreding, doelformulering en de organisatie. Anderzijds is een vaststelling en daarmee (her)bevestiging van de nieuwe VTH-samenwerkingsafspraken nodig. De hernieuwde VTH-samenwerkingsafspraken worden schriftelijk uitgewerkt.

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

In de hernieuwde afspraken moeten in ieder geval het volgende worden beschreven:

- De reikwijdte en doelstelling van de VTH-samenwerking. Er wordt uitgegaan van Samenwerking VTH Beleid & Organisatie Omgevingsrecht waarbij naast beleidsmatig ook organisatorische opgaven zoals organisatie van uitvoeringskracht, borgen van samenwerkingsafspraken Omgevingswet hiervan onderdeel uitmaken.
- De taken, rollen en organisatie van de gremia in de VTH-samenwerking (PHO, Kerngroep en Twentebreed overleg voor beleidsambtenaren). Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn:
 - Taken, rollen en verantwoordelijkheden
 - Deelnemers in VTH-samenwerking mede in verband met de regionale samenwerkingsafspraken Omgevingswet (VTH)
 - Samenstelling van PHO en VTH-kerngroep
 - Onderscheid in de beleidscyclus (Big8) voor de ODT-taken (wettelijk verplicht) en andere beleidsmatige thema's
- De werkwijze en samenwerking binnen de VTH-samenwerking, de samenhang met andere regionale overleggen en de verbinding met bevoegd gezagen. Aandachtspunten daarbij zijn:
 - Expliciete scheiding van de VTH-samenwerking en de ODT-samenwerking
 - Verbinding met andere bestuurlijke overleggen zoals PHO MDA
 - Loskoppelen van PHO en AB ODT

De volgende keuzes moeten worden gemaakt in het borgen van de VTH-samenwerkingsafspraken:

1. Handhaven of wijzigen huidige samenstelling van het PHO?
2. In welke vorm worden de hernieuwde samenwerkingsafspraken vastgelegd? Een bestuurlijke notitie, een samenwerkingsconvenant, etc.?
3. Hoe vindt de borging van de gemaakte afspraken plaats? Besluitvorming in het PHO, vaststelling in de colleges?
4. Hoe spreken we elkaar aan wanneer afspraken niet nagekomen worden?

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- Instellen van een projectgroep met vertegenwoordiging vanuit VTH-samenwerkingsveld inclusief ODT-samenwerking o.l.v. aan te stellen projectleider.
- Reflecteren en sonderen bij kerngroep, Twentebreed overleg en accounthoudersoverleg ODT.
- Nauwe betrokkenheid van coördinerend gemeentesecretaris als ambtelijk opdrachtgever.
- Oplevering concept samenwerkingsafspraken in Q2 2024.

OPGAVE 5: VTH-SAMENWERKINGSAGENDA 2024

DOEL & RESULTAAT

Een belangrijk instrument in het borgen van de Twentse VTH samenwerking is het voorbereiden en werken met de VTH-samenwerkingsagenda. In 2024 wordt hiermee gestart. Het werken met een jaaragenda zorgt voor overzicht en samenhang en maakt duidelijk hoe inzet bijdraagt aan het nastreven en bereiken van doelen.

De VTH-samenwerkingsagenda versterkt het PHO VTH. Bestuurlijk wordt richting gegeven welke thema's wordt uitgewerkt. Dit gebeurt aan de hand van heldere bestuursopdrachten.

Eerste opgave van de VTH-kerngroep is om de VTH-samenwerkingsagenda 2024 voor te bereiden. Er wordt verbinding gelegd met andere regionale overleggen. Dit zorgt voor integratiekracht bij uitvoering. De VTH-samenwerkingsagenda 2024 wordt opgeleverd in Q3 2024.

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

Met het opstellen van een VTH-samenwerkingsagenda wordt het programmatisch karakter van de VTH-samenwerking versterkt. Belangrijke opgave voor 2024 is het verbinding maken met andere overleggen. Dit zorgt voor meer samenhang in uitvoering. De voorbereiding van de agenda vraagt om gerichte afstemming binnen de kerngroep en de regionale overleggen. Daarbij wordt per onderwerp focus aangebracht, door kernachtig te omschrijven:

- Het beleidsvraagstuk
- Het doel en het resultaat
- De randvoorwaarden voor uitvoering
- De aanpak en planning

De samenwerkingsagenda is een instrument om gestructureerd vanuit bestuurlijke opgaven te werken. De agenda geeft voor de verschillende thema's inzicht in ambities, doelen en resultaten. Hiermee wordt gelegenheid geboden om bestuurlijk te prioriteren op basis van de beschikbaarheid van ambtelijke capaciteit en financiële middelen.

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- De VTH-kerngroep bereidt in samenwerking met bestuurlijke trekker de opzet, uitgangspunten en werkwijze voor.
- De VTH-kerngroep informeert onder deelnemers en VTH-partners over de werkwijze en inventariseert welke activiteiten van belang zijn voor de samenwerkingsagenda.
- Er worden afspraken gemaakt om samen te werken aan de voorbereiding van de agenda. Afhankelijk van de inzet van deelnemers en VTH-partners wordt gewerkt met een groeimodel.
- De samenwerkingsagenda wordt in Q3 2024 opgeleverd en vastgesteld.

OPGAVE 6: COMMUNICATIE TWENTSE VTH-SAMENWERKING

DOEL & RESULTAAT

De huidige VTH-samenwerking wordt doorontwikkeld. De huidige VTH-samenwerking is relatief onbekend, zelfs bij direct betrokkenen. Daarnaast is onvoldoende duidelijk wat de samenhang is tussen de verschillende gremia. Een belangrijke opgave is het ontwikkelen en verduidelijken van de manier waarop wordt samengewerkt. Communicatie speelt hierbij een belangrijke rol. Het kenbaar maken van de VTH-opgave en VTH-werkwijze geeft de VTH-opgave positie in de beleidscyclus. Met de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet en aanpalende wetgeving is dit het moment om hier krachtig op in te zetten.

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

Het verbeelden van en communiceren over de Twentse wijze van samenwerking verduidelijkt de samenhang tussen de verschillende overleggen. Ook biedt dit mogelijkheden om inhoudelijk aansluiting te zoeken.

Het netwerk van actoren dat is betrokken bij de VTH-taken is divers en uitgebreid. Communicatie is belangrijk om te informeren, te verbinden en waar mogelijk tot gezamenlijke voorbereiding en uitvoering te komen. De inzet van communicatie wordt planmatig uitgewerkt, waarbij wordt ingegaan op de doelen, de doelgroep, de inhoud en de methode:

- De doelen van communicatie zijn concreet omschreven bij voorkeur voorzien van het moment waarop deze zijn behaald.
- De doelgroep is bewust gekozen en de communicatie is hierop afgestemd.
- De inhoud is de feitelijke, krachtige boodschap en geeft aan hoe er nu en in de toekomst wordt samengewerkt
- De methode gaat over de communicatiemiddelen die worden ingezet, zoals infographics, websites en social media en de manier waarop dit gebeurt.

Het VTH-werkveld is sterk in ontwikkeling. Belangrijk is dat de communicatie goed aansluit deze ontwikkelingen, zoals het interbestuurlijk programma VTH (IBP VTH).

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- De kerngroep VTH levert een trekker voor het uitwerken van de communicatie.
- Er wordt een communicatieplan opgesteld. Hierbij worden één of meerdere communicatieadviseurs betrokken.
- Het communicatieplan wordt opgeleverd in Q3 2024 en aansluitend uitgevoerd.

OPGAVE 7: EVALUATIE (VTH-)SAMENWERKING

DOEL & RESULTAAT

Aan de voorgestelde ontwikkeling van de Twentse VTH-samenwerking is een uitgebreide analyse voorafgegaan. De datum 1 januari 2024 wordt gemarkeerd als het moment voor de VTH-samenwerking nieuwe stijl. De ontwikkelingen die in gang zijn gezet leiden tot betere regionale VTH-samenwerking.

Deze ontwikkelingen worden geëvalueerd. Van evalueren wordt geleerd. Ook kan worden verantwoord wat is bereikt en waar versterkte de inzet op nodig is. Voor een goede evaluatie is tussentijds monitoren van belang. Hierbij wordt bijgehouden hoe het proces verloopt en wat de resultaten zijn. Tijdens het ontwikkelproces wordt periodiek het (bestuurlijke) gesprek gevoerd over de juiste richting en invulling. Een formeel moment is het evalueren van de aanpassingen in de VTH-samenwerking na twee jaar.

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

Vooraf wordt vastgesteld hoe de evaluatie wordt vormgegeven. Dit gebeurt door het vaststellen van evaluatiecriteria en het bepalen van de reikwijdte van de evaluatie. Specifieke aandacht vraagt de rol en de inzet van het PHO.

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- De VTH-kerngroep stelt een evaluatiekader op in 2024.
- Monitoring en evaluatie maken onderdeel uit van de jaarlijkse samenwerkingsagenda.
- Een formele evaluatie wordt uitgevoerd in 2026; bij voorkeur door een externe partij.

SPOOR 3: VERBINDEN VAN VTH-SAMENWERKING

INLEIDING

De Twentse VTH-samenwerking omvat de beleidsmatige en organisatorische samenwerking op het gehele veld van het Omgevingsrecht i.c. Fysieke Leefomgeving. De invalshoek bij de te behandelen thema's en onderwerpen binnen dit veld is het VTH-instrumentarium. De uitvoering de gestelde kaders ligt bij de uitvoeringsorganisaties zoals de eigen organisatie of uitvoeringsdiensten zoals de OD Twente. De scheiding tussen enerzijds wat beleidsmatig/organisatorisch en uitvoerend is en anderzijds wanneer VTH leidend is of niet, is niet altijd scherp te maken. M.a.w. er is altijd sprake van een grijs gebied, dat is niet te voorkomen. Sterker, het biedt kansen om thema's en onderwerpen meer integraal te benaderen, mits de juiste verbindingen naar bijvoorbeeld andere overleggen en gremia worden gelegd. Het [uitwerken van de samenwerkingsrelaties](#) is een belangrijke opgave voor de VTH-samenwerkingsorganisatie.

De beleidscyclus – ook wel Big 8 genoemd – bestaat uit een strategisch en operationeel deel. Het voorbereiden en uitvoeren van de strategische beleidscyclus is een taak van de VTH-samenwerking. Het bevoegd gezag (colleges) is verantwoordelijk voor het vaststellen van de documenten/beleid. De operationele cyclus (de uitvoering) ligt bij de verschillende uitvoeringsorganisaties (bevoegd gezag, uitvoeringsdiensten en ketenpartners), afhankelijk waar de taak ligt. De uitvoering legt verantwoording af aan het eigen bestuur. In praktijk is sprake van verschillende beleidscycli voor de taakvelden binnen het Omgevingsrecht. Voor milieu is in 2022 is het regionale VTH-beleidsplan opgesteld (wettelijk verplicht). Bij de vaststelling hadden de colleges de optie om het Twentse VTH-beleid ook voor andere taken dan de milieutaken vast te stellen. Dit hebben de colleges niet gedaan. Binnen de VTH-samenwerking zijn in de [uitwerking van de beleidscyclus](#) twee vraagstukken aan de orde. Ten eerste, de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de beleidscyclus VTH-milieu scherper beschrijven omdat in de uitvoering regelmatig hierover onduidelijkheden bestaan. Ten tweede, het verbinden van de verschillende beleidscycli binnen Omgevingsrecht.

OPGAVE 8: UITWERKEN VAN SAMENWERKINGSRELATIES

DOEL & RESULTAAT

Om de effectiviteit en de integraliteit van de VTH-samenwerking te vergroten worden de volgende samenwerkingsrelaties nader geconcretiseerd en uitgewerkt:

- de verbinding met de milieu-uitvoering i.c. het accounthoudersoverleg
- de betrokkenheid van overige ketenpartners organiseren
- de samenwerking met de financiën i.c. werkgroep Financials
- de relatie met thema Bodem i.c. platform Bodem
- de afstemming met het PHO Milieu, Duurzaamheid en Afval (MDA)

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

Verbinden van de VTH-kerngroep en accounthoudersoverleg door

- Periodiek afstemmingsoverleg tussen beide voorzitters (samen verantwoordelijk dat er niets tussen wal en schip valt)
- Zorgen voor centrale ingang van vragen/opdrachten
- Gezamenlijk vooruitkijken en een verdeling (meerjaren agenda) afspreken over taken en projecten die komend jaar gaan spelen

In het VTH-werkveld spelen een aantal ketenpartners een wezenlijke rol; Waterschappen, Veiligheidsregio/GGD, Politie e.d. De betrokkenheid in de VTH-samenwerkingsorganisatie dient te worden uitgewerkt waarbij een vertegenwoordigend Waterschap wordt uitgenodigd om als bevoegd gezag deel te nemen aan het PHO.

Afspraken maken met de werkgroep Financials om een rol te laten vervullen bij beleidsopdrachten, indien nodig. De voorzitter van de VTH-kerngroep heeft deze taak.

Afspraken maken met het platform bodem om voor de regionale afstemming en kaderstelling van relevante VTH-onderdelen gebruik te maken van de VTH-samenwerking. Voor de overige bodem-onderdelen kan het platform bodem gebruik maken van de MDA-samenwerking. De voorzitter van de VTH-kerngroep heeft deze taak.

De afstemming met het PHO MDA vormgeven en hierover afspraken maken:

- Bestuurlijk voor bestuurlijke trekker VTH-samenwerking.
- Ambtelijk door coördinerend gemeentesecretaris en voorzitter VTH-Kerngroep.

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- Uitwerken, bespreken en beschrijven van samenwerkingsrelaties als addendum op de set van VTH-samenwerkingsafspraken (zie opgave 1).
- Oplevering uitwerking van samenwerkingsrelaties (Q2 2024).
- Organiseren van uitvoering van de samenwerkingsrelaties (2024).

OPGAVE 9: VERBINDEN VAN BELEIDSCYCLUS

DOEL & RESULTAAT

De beleidscyclus is effectief als het strategische en operationele deel ervan met elkaar zijn verbonden. Voor de VTH-milieucyclus is een scherpere beschrijving van de rollen, taken en verantwoordelijkheden nodig. Conform de reikwijdte van de VTH-samenwerking en volgens gedachtegoed van de Omgevingswet is verder het verbinden van de verschillende VTH-beleidscycli binnen Omgevingsrecht een noodzakelijke richting vanuit een integrale benadering van de relevante maatschappelijke opgaven.

ONDERDELEN & VRAAGSTUKKEN

Voor ieder 'repeterend' product in de beleidscyclus de taken, rollen en verantwoordelijkheden beschrijven, binnen de fasering 'voorbereiden', 'opstellen' en 'vaststellen/besluiten'. Hierbij onderscheid maken in de beleidscyclus (Big8) voor de ODT-taken (wettelijk verplicht) en andere beleidsmatige thema's. Voor de ODT-taken geldt de volgende lijn:

- Beleid: bevoegd gezag in de lead, betreft ketenpartners bij beleidsontwikkeling.
- Programma: bevoegd gezag bepaalt de kaders vanuit beleid, ODT inhoudelijke bijdrage en in de lead, samen bepalen welke onderwerpen jaar daarop wordt opgepakt incl. reserveren van capaciteit.
- Jaarverslag: ODT in de lead en bevoegd gezag stuurt op behalen van beleidsdoelen.
- Monitoring: ODT in de lead en bevoegd gezag stuurt op behalen van beleidsdoelen, tijdig bijsturen en analyse.

Voor een meer integrale benadering van de verschillende VTH-beleidscycli worden verkenningen en voorstellen ontwikkeld. Hierbij zijn verschillende integratieniveaus te onderscheiden naar analogie van 'verliefd' (informatiedeling en uitwisseling), 'verloofd' (organiseren betrokkenheid in ontwikkeling en uitvoering) en getrouwd' (beleidsmatige integratie) De voorzitter van de VTH-kerngroep is vanuit de VTH-samenwerking in de lead.

AANPAK, PLANNING & ORGANISATIE

- Beschrijving beleidscyclusproducten VTH-milieu door vertegenwoordiging van Kerngroep en ODT (Q1 2024).
- Opstellen van voorstel voor integratie van verschillende VTH-beleidscycli (2024).